

Η Αθήνα της αποβλάκωσης

του Θ. Π. Λιανού

Ενδιαφέρον του κειμένου

Αν μια πόλη τα έχει όλα είναι σχεδόν ανάγκη να μου αρέσει!

Ίσως γι' αυτό αρέσει η Αθήνα σε τόσο πολύ κόσμο. Διότι τα έχει όλα. Σκουπίδια που έχουν γεμίσει τους δρόμους, τα πεζοδρόμια, τα πάρκα και γενικά κάθε ανοιχτό χώρο, ρύπανση της ατμόσφαιρας...

Φυσικά, δεν έχει μόνο σαβούρα, έχει και κουλτούρα.

Αν βαρεθήκατε τους δρόμους και έχει έρθει η ώρα της αποβλάκωσης, δεν έχετε παρά να μείνετε σπίτι και να ανοίξετε την τηλεόρασή σας. Ασφαλώς, θα βρείτε κάτι που να σας ταιριάζει.

Τι άλλο θέλετε να δείτε, ή να ακούσετε; Ληστείες, εγκλήματα, βιασμούς, θανάτους από ναρκωτικά; Όσα θέλετε, και όχι ένα μόνο την ημέρα.

Ούτε οι κοινωνικοί αγώνες λείπουν από την πόλη μας. Αν κρατάει κανείς λογαριασμό, θα δει ότι κάθε ημέρα έχουμε και κάποια διαδήλωση, κάποια διαμαρτυρία, κάποια απεργία.

Ο αναγνώστης θα συμφωνήσει με τα παραπάνω, γιατί όλα αυτά που αναφέρω τα έχουμε, και ακόμη περισσότερα. Μπορεί όμως να διαφωνήσει, να πει ότι η Αθήνα, η κοινότητα του πολιτισμού, δεν έχει πολιτιστικά κέντρα.

Κατά το πρώτο ταξίδι μου στη Νέα Υόρκη, πριν από πολλά χρόνια, ο ελληνοαμερικανός φίλος που με φιλοξενούσε με ρώτησε: «Πώς σου αρέσει η Νέα Υόρκη» (μετάφραση του How do you like New York), κι εγώ, χωρίς δισταγμό, απάντησα «Δεν μου αρέσει καθόλου». Ο φίλος μου, που δεν περίμενε τέτοια απάντηση, είπε «Ωω, γιατί; Η Νέα Υόρκη τα έχει όλα». Έτσι, κατάλαβα ότι αν μια πόλη τα έχει όλα είναι σχεδόν ανάγκη να μου αρέσει!

Ίσως γι' αυτό αρέσει η Αθήνα σε τόσο πολύ κόσμο. Διότι τα έχει όλα. Από πού να αρχίσει κανείς; Από τα σκουπίδια που έχουν γεμίσει τους δρόμους, τα πεζοδρόμια, τα πάρκα και γενικά κάθε ανοιχτό χώρο, ή από τη ρύπανση της ατμόσφαιρας, ή από την βρώμα τοίχων και κτιρίων, ή μήπως από τους πάσης φύσεως θορύβους;

Φυσικά, δεν έχει μόνο σαβούρα, έχει και κουλτούρα. Αν αισθάνεστε την ανάγκη για λίγη «κουλτούρα εποχής» δεν έχετε παρά να σταματήσετε στο πλησιέστερο περίπτερο. Εκεί, θα βρείτε ό,τι επιθυμεί η ψυχή σας, σε εκδόσεις φθηνές ή πολυτελείς - από απλή χαζομάρα ως βαριά ηλιθιότητα, πορνογραφία μαλακή ή σκληρή, ανωμαλία και αρρώστια κάθε απόχρωσης. Και αν κάτι λείπει από το περίπτερο είναι σίγουρο ότι θα το βρείτε στο γειτονικό videoshop, κοινώς βιντεάδικο. Αν βαρεθήκατε τους δρόμους, το χάος και την ταλαιπωρία των συγκοινωνιών, και τα μαγαζιά και τα φαστφουντάδικα, και έχει έρθει η ώρα της αποβλάκωσης, δεν έχετε παρά να μείνετε σπίτι και να ανοίξετε την τηλεόρασή σας. Ασφαλώς, θα βρείτε κάτι που να σας ταιριάζει. Έχουν φροντίσει γι' αυτό διάφοροι αποτυχημένοι μουσικοί, ηθοποιοί, κλπ. καλλιτέχνες γενικώς, που σας προσφέρουν τα δράματα του λαού, τα πάθη των ανθρώπων, τις συμφορές που μας βρίσκουν, όλα έγχρωμα και δωρεάν. Μάλιστα, αν δεν σας πάρει ο ύπνος, μπορείτε να τους πάρετε και τηλέφωνο και να αναπτύξετε την αποψή σας, αλλά αυτό όχι δωρεάν.

Τι άλλο θέλετε να δείτε, ή να ακούσετε; Ληστείες, εγκλήματα, βιασμούς, θανάτους από ναρκωτικά; Όσα θέλετε, και όχι ένα μόνο την ημέρα. Προχθές, μόνο οι ληστείες τραπεζών ήταν τρεις και με στοιχεία αξιωματικού πρωτοτυπίας. Ένας ληστής ήταν αστυνομικός, και ένας άλλος διέφυγε πεζή, δηλαδή ούτε καν βιάστηκε να εξαφανισθεί.

Ούτε οι κοινωνικοί αγώνες λείπουν από την πόλη μας. Αν κρατάει κανείς λογαριασμό, θα δει ότι κάθε ημέρα έχουμε και κάποια διαδήλωση, κάποια διαμαρτυρία, κάποια απεργία. Σε σχέση μάλιστα με τις απεργίες, παρατηρείται ένα ενδιαφέρον φαινόμενο. Δεν απεργεί πλέον το προλεταριάτο, δηλαδή, η εργατική τάξη, αλλά οι αστυνομικοί, οι γιατροί, οι καθηγητές όλων των βαθμίδων, δηλαδή κοινωνικές ομάδες που βρίσκονται στη δομή της εξουσίας. Περίεργα πράγματα!

Ο αναγνώστης θα συμφωνήσει με τα παραπάνω, γιατί όλα

αυτά που αναφέρω τα έχουμε, και ακόμη περισσότερα. Μπορεί όμως να διαφωνήσει με την πρόταση ότι η Αθήνα τα έχει όλα. Μπορεί, π.χ., να πει ότι η Αθήνα, η κοιτίδα του πολιτισμού, δεν έχει πολιτιστικά κέντρα. Αν πράγματι αυτό σκέφτεσαι, αγαπητέ αναγνώστη, κάνεις σοβαρό λάθος. Η Αθήνα είναι γεμάτη πολιτιστικά κέντρα, απλώς τα ονομάζουμε σκυλάδικα. [...]

Ο επίμονος αναγνώστης μπορεί όμως να πει ότι, εντάξει, έχουμε πολιτιστικά κέντρα, δεν έχουμε όμως αθλητικά κέντρα. Εδώ, φίλε αναγνώστη, θα συμφωνήσω πράγματι, δεν έχουμε αθλητικά κέντρα, θα προσθέσω όμως ότι δεν τα χρειαζόμαστε. Διότι, αντί να τρέχουμε στα γυμναστήρια, μπορούμε να χορεύουμε τσιφτετέλι.

Αποδεικνύεται, λοιπόν, με βάση τις εμπειρικές παρατηρήσεις ότι η Αθήνα τα έχει όλα. Κατ' επέκταση, θα μπορούσα να πω ότι και η Ελλάδα τα έχει όλα.

[...] Στο σημείο αυτό, ο οξυδερκής αναγνώστης θα σκεφθεί ότι υποστηρίζω αντιφατική θέση. Διότι, αν η Αθήνα και η Ελλάδα έχουν όλα όσα λέω πιο πάνω, τότε είναι φανερό ότι δεν έχουν κράτος και δεν έχουν κυβέρνηση, άρα δεν μπορεί να τα έχουν όλα! Σωστά. Αυτό είναι κάτι που προβληματίζει και εμένα. Φαίνεται ότι σε αυτή τη ζωή δεν μπορείς να τα έχεις όλα!

από την εφημερίδα «Το Βήμα», 27/09/1998

ΔΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 90 περίπου λέξεις.
2. Να γράψετε τα συνώνυμα των λέξεων: αρρώστια, αποβλάκωση, λείπουν, οξυδερκής, γεμάτη.
3. Να βρείτε τι δηλώνουν οι λέξεις και ποιος ο ρόλος τους στο κείμενο: έτσι, διότι, δηλαδή, γιατί, όμως.
4. Το κείμενο έχει ειρωνικό και έντονο σχολιαστικό χαρακτήρα. Να εντοπίσετε σημεία ειρωνείας και να δηλώσετε σε τι χρησιμεύουν.
5. Να βρείτε ποια μέθοδο πειθούς χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στην παράγραφο: «Τι άλλο ... εξαφανισθεί».
6. «Ούτε οι κοινωνικοί αγώνες λείπουν από την πόλη μας. Αν κρατάει κανείς λογαριασμό, θα δει ότι κάθε ημέρα έχουμε και κάποια διαδήλωση, κάποια διαμαρτυρία, κάποια απεργία». Σε μια παράγραφο 80 περίπου λέξεων να παρουσιάσετε με παραδείγματα τα προβλήματα που δημιουργούνται στην καθημερινή ζωή των πολιτών από όσα παρουσιάζει ο συγγραφέας στην πρότασή του.
7. Ποια θετικά και ποια αρνητικά υπάρχουν σε μια μεγαλούπολη σήμερα; Να εκθέσετε τις απόψεις σας σε ένα κείμενο 550 λέξεων.

Φιλολογικό Φροντιστήριο